

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.303/2014/7. szám

A Kúria a dr. Vígh Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Tarján Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszéken 8.G.40.400/2010. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2014. április 1-jén kelt 10.Gf.40.271/2013/10. számú ítéletével jogerősen befejezett perben a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 190.500 (százkilencvenezer-ötszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 860.700 (nyolcszázhatvanezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

2009. február 27-én a felperes és az alperes között nemzetközi közúti fuvarozási szerződés jött létre. A felperes megbízta az alperest, hogy közúton, Dániából Romániába fagyasztott csirkehúst fuvarozzon a perben nem álló romániai megbízója részére. Írásban és szóban is felhívta, ügyeljen arra, a fuvarlevélen az általa megadott VAT:RO-22384824 adószám is feltüntetést nyerjen. Az alperes alkalmazásában álló járművezető 2009. március 5-én vette át a rakományt a dániai felrakóhelyen. A fuvarlevelet a rendelkezésére bocsátott szállítólevél alapján töltötte ki, azt a feladó aláírásával és pecsétjével ellátta. Magyarországon az alperes szállító nyergesvontatót és járművezetőt cserélt. A rakomány 2009. március 8-án érkezett meg a romániai határhoz. Itt a

vámhatóság az árut lefoglalta, majd elkobozta, mivel a fuvarlevélen feltüntetett címzettet nem találta a hatósági nyilvántartásokban. A gépkocsi vezető által, az alperessel telefonon felvett kapcsolatot követően bejelentett címzeti adószámot a fuvarlevél tartalma alapján azonosítani nem tudta.

A felperes keresetében 27.710,40 EUR és annak 2009. február 27-étől a kifizetésig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301/A. §-a szerinti kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Jogcímként az 1971. évi 3. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (a továbbiakban: CMR) 6., 7. és 37. cikkére, valamint a Ptk. 339. §-ára hivatkozott. Előadta, hogy az alperes megszegte a vele kötött nemzetközi fuvarozási szerződést. A felperesi utasítás ellenére nem tüntette fel a perbeli rakomány vevőjének adószámát a fuvarlevélen, a román vámhatóság ezért az árut elkobozta. A megbízó az őt ért kár megtérítése érdekében, a korábban létrejött fuvarozási szerződések alapján esedékes, a felperest megillető 29.000 EUR összegű fuvardíjat emiatt nem fizette meg. Állította, az alperes perbeli szerződésszegése miatt nemcsak a megbízót, hanem a felperest is kár érte. A kereset összegszerűségét a lefoglalt és elkobzott áru 24.710,40 EUR-nyi ellenértékében, valamint a 3.000 EUR összegű perbeli fuvardíjban jelölte meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Vitatta a felperes keresetének jogalapját és összegszerűségét is. Tagadta, hogy a kérdéses adószám feltüntetése a kötelezettsége lett volna. Előadta azt is, a perbeli áru elkobzására nem az adószám feltüntetésének hiánya miatt, hanem azért került sor, mert a címzett nem szerepelt a romániai nyilvántartási rendszerben, továbbá a felperes által közölt adószám nem a címettként feltüntetett cégé volt.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Úgy ítélte, az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta a tényállást és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

Egyetértett az eljáró bírósággal abban, hogy a román vámhatóság által felvett jegyzőkönyvben foglaltakat bizonyítékként kellett értékelni a perbeli áru elkobzásának tényére, annak körülményeire, okára vonatkozóan. Az ítélet táblája szerint, a hatósági okirat tartalmának hitelességét nem rontja le, hogy annak kiállításakor a felperes nem, csak az alperes gépjárművezetője volt jelen. A jegyzőkönyv kétséget kizáróan igazolta a vámhatósági intézkedés okát, vagyis, hogy a CMR fuvarlevél tulajdonosi rovatában

feltüntetett **A.** nevű cég nem szerepelt a román kereskedelmi hivatali nyilvántartásban, a vámellenőrzés során az áru tulajdonosa nem volt beazonosítható.

A másodfokú bíróság szerint az említett cég nevét nem a CMR fuvarlevél második rovatában, hanem a harmadik rovatban lerakóként kellett volna rögzíteni. Az ítéletábla úgy találta, a felperes nem bizonyította azt sem, hogy az alperesnek akár írásban, akár szóban olyan megbízást, utasítást adott volna, amelyből annak tudnia kellett volna, hogy az áru átvevője, azaz a címzett nem az **A.** nevű cég, hanem egy a perben nem álló másik romániai vállalkozás, amelynek a szerződéskötéskor az adószámát közölte, és, amelyet a fuvarlevél második rovatában kellett volna szerepeltetni.

Az ítéletábla utalt arra is, az írásba foglalt megbízásban a kérdéses adószám a lerakóra vonatkozó információk között szerepelt. Nem tartozott hozzá a lerakótól eltérő cégnév és ezt korrigáló szóbeli utasítást sem kapott az alperes.

Az ítéletábla hangsúlyozta, a perbeli írásbeli megbízás az abban jelölt adószám feltüntetésének ellenőrzését írta elő az alperes számára. Ebből következően az adószám hiánya esetén azt pótolni kellett. Ennek elmaradását a fuvarszerződésbe ütköző, de a felperes érdekkörébe eső hiányos, és pontatlan adatközlésre tartotta visszavezethetőnek. Az alperes alkalmazottainak tanúvallomásából megállapította azt is, hogy a vámkezelés során a problémát nem az írásbeliség hiánya, hanem az okozta, hogy az adószám nem volt társítható a CMR fuvarlevélen feltüntetett **A.** nevű céghez. Véleménye ezért az volt, ha az adószámot az alperes feltüntette volna, akkor sem lett volna elkerülhető az áru elkobzása.

Rámutatott, a Ptk. 506. § (1) bekezdésén keresztül alkalmazandó CMR 6. cikk 1.e) pontja szerint a fuvarlevél kötelező adata a címzett (átvevő) neve és címe. A fent kifejtettek alapján ennek alperessel történt közlése kétségmentesen bizonyítást nem nyert, amint az sem, hogy az ő feladata lett volna a címzett beazonosítását lehetővé tevő adószám CMR fuvarlevél második rovatában történő feltüntetése, illetve hogy ennek megtörténte ellenőrzésére kapott utasítást.

A másodfokú bíróság kifejtette, a perben nem volt vitatott, a CMR fuvarlevelet a dániai felrakóhelyen a fuvarfeladat teljesítését megkezdő alperes alkalmazásában álló gépjárművezető töltötte ki. Egyet értett ezért az elsőfokú bírósággal abban, hogy a CMR 7. cikk 2. pontja szerinti vélelem fennáll, azaz, az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy a fuvarozó a feladó nevében járt el. Az ítéletábla nem vitás peradatként kezelte azt is, hogy a CMR 6. cikk 1.e) pontja szerint a jogvitában releváns hiányzó adat a címzett neve és címe. Helyesnek tartotta ezért az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy a kárfelelősség a feladót és nem az alperest terheli a CMR 7. cikk 1. pontjában foglaltakra tekintettel.

Kárfelelősséget megalapozó szerződésszegés hiányában a másodfokú bíróság szükségtelennek tartotta a további kárelemek vizsgálatát.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását. Másodlagosan az elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Előadta, a jogerős ítélet sérti a CMR 6. és 7. cikkeit, a Ptk. 339. §-át, illetve a beadvány tartalma szerint, a Pp. 206. § (1) bekezdését. Állította, az eljáró bíróságok tévesen állapították meg a tényállást, és annak alapján téves jogi következtetést vontak le. Vitatta, hogy nem bizonyította, az alperes mint fuvarozó a vele kötött szerződésben foglaltak, valamint a peres felek között kialakult gyakorlat alapján köteles lett volna a perbeli adószám CMR fuvarlevélen való feltüntetésére. Előadta, az alperes egyik járművezetője e kötelezettségnek nem tett eleget, a fuvarfeladat elvégzésébe bekapcsolódó másik járművezető pedig nem is tudott erről a kötelezettségről az alperestől kapott erre vonatkozó utasítás hiányában. A felperes sérelmezte, bár a másodfokú bíróság elismerte az adószám feltüntetésével kapcsolatos szerződésszegést, annak jogkövetkezményeit nem vonta le. A felperes tévesnek tartotta azt az ítélet táblái álláspontot, hogy a perbeli fuvarlevélen feltüntetett céget a harmadik rovatban, míg a tulajdonost a második rovatban kellett volna szerepeltetni. Előadta, a harmadik rovat az áru kiszolgáltatási helyére (helység, ország) vonatkozik. Hangsúlyozta, az őt ért kár kizárólag a gépkocsivezetők mulasztásával, azaz a megbízási szerződésben megjelölt adószám feltüntetésének hiányával okozati összefüggésben keletkezett. A másodfokú bíróság feltételezésének tartotta, miszerint a kialakult helyzettel azonos következett volna be az adószám esetleges feltüntetése esetén is. Állította, ha az szerepelt volna a CMR fuvarlevélen, a vámhatóság nem észlelt volna gyanús körülményt.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte.

A Kúria a támadott határozatot a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Megállapította, hogy az a felperes által felhozott okokból nem jogszabálysértő.

A Pp. 3. § (5) bekezdése egyebek mellett azt tartalmazza: törvény eltérő rendelkezése hiányában a bíróság nincs kötve alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához, vagy meghatározott bizonyítási eszközökhöz, szabadon felhasználhatja a felek előadásait és minden más bizonyítékot, amely alkalmas a tényállás felderítésére. A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróságnak a bizonyítékokat egybe vetve, a maguk összességében, meggyőződése szerint kell elbírálni.

A Kúria megállapította, hogy az eljárás bíróságok e szabályokat megtartva jártak el. A román vámhatóság által kiállított jegyzőkönyvben foglaltakat, a felek előadásait, a kihallgatott tanúk vallomásait, a perbeli fuvarokmány tartalmát okszerűen mérlegelték, álláspontjukat meggyőzően megindokolták. A BH2013.126., BH2013.119., BH2012.179., BH2002.29. számú eseti döntésekben kifejeződő következetes kúriai gyakorlat szerint a felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok felülmérlegelésének. A felülmérlegelésre az sem adhat okot, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható. Kizárólag akkor állapítható meg a Pp.206. § (1) bekezdésének megsértése - a logika szabályaival ellentétes, okszerűtlen mérlegelés - ha a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján csak egyféle, a jogerős ítéletben megállapítottól eltérő következtetésre lehet jutni. Mindezekre tekintettel a Kúria egyet értett az eljárás bíróságokkal abban, hogy a felperes a Pp. 164. §(1) bekezdése alapján nem bizonyította, hogy az alperessel közölte a címzett nevét és címét, továbbá azt, hogy a fuvarlevélen feltüntetni kért adószám hozzátartozik. Ebből következően, az adószám hiánya önmagában nem okozta a perbeli áru lefoglalását, elkobzását. Arra azért került sor, mert a felperesi hiányos adatközlés miatt, a kiszolgáltatásra kijelölt hely került címettként feltüntetésre a fuvarlevélen, s a rovatban megnevezett cég a román nyilvántartási rendszerben nem szerepelt, adószámmal egyáltalán nem rendelkezett. A Kúria egyet értett a másodfokú bíróságnak azzal a következtetésével is, ha fuvarlevélen a perbeli adószám beírásra került volna, a vámhatóság intézkedése akkor sem lett volna elkerülhető, hiszen az ellenőrzés során mindenképpen észlelte volna, hogy az adott adószám és a címettként jelölt, a nyilvántartások szerint ismeretlen cég nem tartozott össze.

A Kúria úgy ítélte, az eljárási szabálysértésen túl, az anyagi jogi jogszabályok megsértésére is alaptalanul hivatkozott a felperes. A perben nem volt vitatott, hogy a perbeli fuvarlevelet az alperes, illetve gépjárművezetője állította ki. A CMR 7. cikk 2. pontja értelmében azonban vélelmezni kellett, hogy ő mint fuvarozó, a feladó nevében járt el. Ezt a vélelmet a felperes az eljárás során megdönteni nem tudta. Ebből következően, a 6. cikk 1.e) pontjában megjelölt adatok, a tényleges címett nevének és címének hiánya, a vámhatósággal közölt adószám beazonosíthatatlansága miatt lefoglalásra és elkobzásra került áruk felperes által állított értékéért, a ki nem fizetett, állított fuvardíjért mint kárért az alperest mint fuvarozót, nem terheli kártérítési felelősség a CMR 7. cikk 1. pontja értelmében.

A felperes által állított kár és az állított alperesi szerződésszegő magatartás közötti ok-okozati függés a korábban kifejtettek értelmében nem nyert bizonyítást. A Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt együttes feltételek fennállása hiányában, a

kereset elutasítása emiatt e jogszabályt sem sértette.

A Kúria mindezekre tekintettel a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 270. § (1) bekezdése, illetve a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes jogi képviseletével felmerült felülvizsgálati eljárási költséget megtéríteni. A Kúria ennek összegét általános forgalmi adóval növelten, a kifejtett tevékenységgel arányosan, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b)pontja, (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. §-a alapján határozta meg. A felperes az illetékeljegyzési joga miatt le nem rótt illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdése, illetve a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján viseli.

Budapest, 2015. március 10.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró